

BH2000. 468

Munkahelyi baleset esetén nincs helye kármegosztásnak, és a munkáltató a tárgyi felelőssége alapján köteles a munkavállaló minden káráért helytállni, ha nem állapítható meg a munkavállaló vétkes közrehatása. [Mt. 174. § (1) bek., MK 29. sz.].

A felperes határozott idejű munkaviszonyban állt alkalmazásban az alperesnél, amely alatt 1994. július 20-án **munkahelyi balesetet** szenvedett: **kb. 3 tonna súlyú darabolt lemez megsértette a bal lábát**. A sérülés miatt 36%-os munkaképesség-csökkenése keletkezett.

A felperes vagyoni és nem vagyoni kárainak megtérítése iránt indított pert az alperes ellen.

A munkaügyi bíróság ítéletével az alperest 2 000 000 forint nem vagyoni, 15 000 forint dologi és évi 20 000 forint általános kár megtérítésére kötelezte. A munkaügyi bíróság a jogalapról szóló döntését indokolva - egyebek mellett - kifejtette: az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a balesetet kizárólag a károsult magatartása okozta. Az összegszerűségről szóló döntését a nem vagyoni kár tekintetében a munkaügyi bíróság az igazságügyi orvos szakértő véleményével, a felperesnél a baleset miatt kialakult egészségromlással, közlekedési nehezítettséggel és támbot használatának szükségességével indokolta. Mindezek miatt figyelembe vette, hogy a **felperes hátrányos helyzetbe került a munkaerőpiacon**. A dologi kár mértékét mérlegeléssel állapította meg a balesetkor tönkrement ruha és cipő alapján. Az általános kártérítésről szóló marasztaló rendelkezését a felperes **különleges ruha és cipővásárlással** kapcsolatos szükségleteivel indokolta.

Az ítélet ellen benyújtott fellebbezésében az alperes elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan 80-20%-os kármegosztás alkalmazását kérte a felperesre terhesebben.

A felperes csatlakozó fellebbezésében a megítélt összegek után 1994. július 20-tól évi 20% kamatot kért.

A megyei bíróság ítéletével **a munkaügyi bíróság ítéletét részben megváltoztatta. A dologi kár összegét 10 000 forintra leszállította, az alperest ez után 1994. július 20-tól járó évi 20%-os kamat megfizetésére kötelezte. Kötelezte továbbá a lejárt 60 000 forint után 1996. június 1-jétől járó évi 20%-os kamat megfizetésére, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.**

A megyei bíróság ítélete indokolásában arra hivatkozott: az alperes sem vitatta, a felperes munkaköri feladatai közé tartozott a feldarabolt lemezeket tartalmazó köteg kilengésének akadályozása. E tevékenység során még az esetlegesen bizonyított (ami nem történt meg) rossz lépése nem minősül munkavállalói vétkes közrehatásnak. **A felperes ugyanis a munkáltató érdekében járt el, amikor azt feltételezte, hogy egyedül meg tudja akadályozni a köteg szétcsúszását.** Ennek a feltételezésnek a felperes gyakorlatlansága, részben a **munkavédelmi oktatás hiánya** volt az oka.

Mindezek miatt az alperes a teljes kárt köteles megtéríteni [Mt. 174. §-ának (1) bekezdése].

A ruházatban esett kárról szóló döntését a másodfokú bíróság a felperes életviszonyaival, az általános kár összegét pedig - egyebek mellett - az **ortopéd cipő viselésével** indokolta. Végül kifejtette, hogy a kamat tekintetében a csatlakozó fellebbezés a Pp. 247. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerint alaposnak bizonyult. A nem vagyoni kártérítés összege után azért mellőzte a kamatfizetési kötelezettség megállapítását, mert mérlegelése szerint a 2 000 000 forint az ítélethozatalkori értékviszonyok szerint megfelelő összegű.

A másodfokú bíróság ítélete ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmében az alperes „a jogszabályoknak megfelelő új határozat” meghozatalát kérte. Álláspontja szerint a bizonyítékokból aggálytalanul megállapítható a felperes balesetet okozó magatartása. Ennek mellőzése, továbbá a nem vagyoni kár összegére lefolytatott bizonyítási eljárás hiánya miatt az alperes a másodfokú bíróság döntését törvénysértőnek találta.

A felperes csatlakozó felülvizsgálati kérelmében a nem vagyoni és a dologi kár után járó kamatot kérte. Vitatta a felülvizsgálati kérelemben előterjesztett jogi okfejtés helyességét. A nem vagyoni kártérítés után járó kamat tekintetében törvénysértőnek találta a kereset másodfokú eljárásban történt felemelése figyelmen kívül hagyását.

A felülvizsgálati és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem nem alapos.

Az alperes az 1995. augusztus 4-én készült jegyzőkönyvben foglaltak szerint vizsgálta ki a balesetet. Ennek megtörténtét, a **„balesetben szerepet játszó tényezőket”** úgy jelölte meg, hogy **alapvető szerepe volt a felperes gyakorlatlanságnak és az ebből eredő veszélyérzethiánynak.** R. N. lemezöllös munkakörű tanú az 1994. július 21-i meghallgatásakor hasonlóképpen nyilatkozott: „.....mivel két napja volt velem csak, a veszély nagyságát sem igen érzékelhette.....” (a felperes).

Az alperes az 1997. szeptember 15-i ellenkérelmében - egyebek mellett - **előadta**, hogy a felperes rövidebb tartamú határozott idejű munkaviszonyokban volt nála, és **„felvételnél” munkavédelmi oktatásban részesült.** Figyelemmel arra, hogy az **adott munkaköre a korábbiaktól eltérő volt,** és a felperesnek azt az előadását, hogy **a szóban lévő munkakörre nem részesült munkavédelmi oktatásban,** az alperes képviselője nem vitatta, az állapítható meg, hogy **a szükséges munkavédelmi oktatás megtörténtét az alperes nem tudta bizonyítani.** Erre vonatkozóan B. V. vallomása nem szolgáltatott kellő súlyú bizonyítékot. Mindezen bizonyítékok kiemelésével, a továbbiak külön hangsúlyozása nélkül, a Legfelsőbb Bíróság egyetért a megyei bíróságnak a jogalapról kifejtett helyes álláspontjával. Tévesen hivatkozott tehát az alperes a felülvizsgálati kérelmében a Legfelsőbb Bíróság MK 29. számú állásfoglalásának helytelen alkalmazására. A bizonyítékok okszerű mérlegelésével ugyanis kármegosztás alapjául szolgáló munkavállalói vétkes közrehatás nem állapítható meg [Legfelsőbb Bíróság MK 29. számú állásfoglalás c) pontjához fűzött indokolás]. Helyes tehát az a következtetés: az alperes az őt terhelő bizonyítási teher ellenére nem bizonyította, hogy kizárólag a felperes vétkes rossz lépése volt a baleset oka.

A bírói gyakorlat irányadónak tekinti az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) határozata 4.2 pontjában kifejtetteket a nem vagyoni kár nagysága megállapításánál („Nemcsak a kár nagysága, de maga a személyi kár bekövetkezte is becslésen alapul ..... Ebben

egyedül a bíróságok józanságának, személyes elkötelezettségének és mértéktartásának lehet meghatározó szerepe”). Az említett elveknek a jogerős ítélet az összecszerűség körében megfelel, abban a Legfelsőbb Bíróság törvénysértést nem észlelt.

A másodfokú bíróság a dologi kár után járó kamatot a felperes javára megállapította, ezért a csatlakozó felülvizsgálati kérelemnek az ezzel kapcsolatos okfejtése téves. A másodfokú bíróság ítélete indokolásában részletesen kifejtette a felperes csatlakozó fellebbezésével - amely csupán a kamatokra vonatkozott - kapcsolatos jogi álláspontját. Ugyancsak helyesen értékelte, és részletesen indokolta a megyei bíróság a nem vagyoni kár tőkeösszegének megállapításánál figyelembe vett szempontokat is (indokolás 4. o.). Ennélfogva az indokolási kötelezettség megsértése nem állapítható meg, az értékviszonyokkal kapcsolatos jogi okfejtés továbbá tartalmilag is helytálló, abban jogszabálysértés nincs.

A kifejtettek miatt a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275/A. §-ának (1) bekezdése alapján a megyei bíróság ítéletét hatályában fenntartotta. **Az alperes** a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján **köteles megfizetni a felperes felülvizsgálati eljárási részkielcségét.** Az alperes a felülvizsgálati eljárási illeték őt terhelő részét lerőta, ezért erről nem kellett rendelkezni, a felperest terhelő felülvizsgálati illetéket pedig az állam viseli [6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a]. (Legf. Bír. Mfv. I. 10.934/1998. sz.)